

2023_Anul Aurel C. POPOVICI (XXXIV): redactarea „Replicei” la Viena,
Budapesta, Cluj și Graz! - să-și tocească coarneză?
- un om învățat, pană bună, jurnalist pasionat! - o alianță cu boemii?

tribunism	 <p>Aurel C. Popovici</p>	<p>grupe de lucru pentru redactarea „Replicei” la Viena, Budapesta, Cluj și Graz efort colectiv al unei întregi generații Prin valoarea și unicitatea sa în epocă, documentul a rămas în conștiința contemporanilor și a urmașilor ...?</p>
șagunism	 <p>1873 1953 Iuliu Maniu</p>	<p>Redactarea întregului, organizarea și distribuirea materialului, nivelarea și uniformizarea stilului au fost ale lui Aurel C. Popovici ...! ... la Cluj era Iuliu Maniu, pe atunci student la Facultatea de drept ...</p>
Aurel C. Popovici	 <p>1872 1950 Alexandru Vaida-Voevod</p>	<p>... la Viena - Alexandru Vaida Voevod, student la medicină ...</p>
TRIBUNA 1884	<p>Ioan Rațiu le cere să facă o alianță cu boemii „pentru introducerea federalismului în toată monarhia”! Anul tribunistului Aurel. C. Popovici</p>	

Cotidianul „Tribuna” a reflectat - în paginile sale -, prin diverse știri și informații, activitatea de redactare a „Replicei”.

În lucrarea dr. Vasile Crișan regăsim prezentat efortul studenților: «Munca la Replică s-a dovedit mai anevoioasă decât credeau inițiatorii săi în august 1891. La început se estima un document de 90 de pagini care urma să fie finalizat în toamna aceluiași an. Azeziunea entuziastă a tinerimii studioase române la proiect a determinat o abundență de idei și materiale informative ce se impuneau clasate și prelucrate în funcție de relevanța și de structura propusă. La adunarea datelor și chiar la redactarea parțială ale unor capitole din „Replică” au contribuit mulți studenți sau tineri intelectuali din centrele universitare ale imperiului. În crezetele făuririi „Replicei” s-au adunat astfel, printr-un **efort colectiv al unei întregi generații**, datele și documentele pe baza cărora s-a construit eșafodajul argumentelor. (...)

Dar care a fost modalitatea de lucru adoptată de A.C. Popovici și colegii lui de generație? De la bun început s-a pornit de la ideea că „Replica” nu trebuie să fie lucrarea unui singur om, ci să reprezinte punctul de vedere al întregii tinerimi române din universitățile imperiului. În acest sens **s-au constituit grupe de lucru pentru redactarea „Replicei” la Viena, Budapesta, Cluj și Graz**. Aceste comitete aveau în frunte câte un președinte. La **Budapesta** era George Morariu, care în acel an era și președintele **Societății Petru Maior**, la **Cluj** era **Iuliu Maniu**, pe atunci student la Facultatea de drept, la

Viena - Alexandru Vaida Voevod, student la medicină, iar la **Graz**, din comitetul executiv, alături de A.C. Popovici, erau George Candrea, Victor Roșca, I. Badea, Ilarion Rusanu. (...) În toată perioada adunării datelor, studenții români din Cluj au întreținut o corespondență continuă cu A.C. Popovici. Mai mult decât atât, delegatul comitetului studențesc din Cluj a participat și la întrunirile comitetului central de redactare a „**Replicei**”. (...) Și Valeriu Braniște, în amintirile sale din închisoare conform informațiilor furnizate de George Morariu: „Atunci - în august 1891 (n.n.) - ne-am hotărât a scoate „**Replica**” la „**Răspunsul**” **unguresc** - devenită fatală pentru Aurel C. Popovici, din care am lucrat eu ca profesor mai multe capitole. **Redactarea întregului, organizarea și distribuirea materialului, nivelarea și uniformizarea stilului au fost ale lui Aurel C. Popovici ...**”. Dificultățile întâmpinate de inițiatorul „**Replicei**”, abundența datelor și documentelor care s-au adunat și care se impuneau clasate, traducerea în limbile franceză, germană, engleză și italiană, au dilatat timpul estimat pentru finalizarea ei. Cu toate acestea, în martie 1892 a fost posibilă tipărirea primei ediții la Institutul Tipografic din Sibiu, dată pe care înșiși autorii o indică în prefața lucrării. Necesități de ordin tactic, impuse de hotărârea Conferinței Naționale de la Sibiu din ianuarie 1892, privind definitivarea „**Memorandumului**” și înaintarea acestuia la împărat, au amânat difuzarea în lume a „**Replicei**”, cu câteva luni. Decizia s-a dovedit inspirată, **impactul „Replicei” asupra opiniei publice europene potențând și prelungind ecourile mișcării „Memorandumului**”. Cea de a doua ediție, revăzută, nu a mai putut fi tipărită la Sibiu, deoarece deja începuse vânatoarea împotriva celor ce au scris, tipărit, difuzat și deținut „**infamul manifest**”. Astfel, ediția a II-a, apare la București, în tipografia Carl Göbl, în august 1892. Prima ediție în limba română are 152 pagini, iar a doua - 155. Ambele ediții au atașată harta etnografică a Austro-Ungariei, după H. Kiepert. Titlul complet al lucrării este „**Cestiunea română în Transilvania și Ungaria. Replica junimii academice române din Transilvania și Ungaria la „Răspunsul” dat de junimea academică maghiară „Memoriului” studenților universitari din România**”. Prin valoarea și unicitatea sa în epocă, documentul a rămas în conștiința contemporanilor și a urmașilor sub un generic format **dintr-un singur cuvânt: „Replica**”. Până la apariția în lume a „**Replicei**”, în biografia lui Aurel C. Popovici se impun a fi consemnate alte evenimente cu semnificații deosebite: participarea, în cadrul unei delegații a românilor din monarhie, la **Expoziția de la Praga**, în octombrie 1891, apoi la **Conferința Partidului Național Român** de la Sibiu, din 20-22 ianuarie 1892, precum și la deputațiunea ce avea să ducă la Viena „**Memorandumul**” românilor. (...) Pentru Aurel C. Popovici vizita la Praga avea multe semnificații personale. Astfel, aflăm dintr-o scrisoare pe care Dr. Ioan Rațiu, pe atunci vicepreședinte al Partidului Național, i-o adresează din Turda, la 17 septembrie 1891, că tânărul Popovici urma ca la Praga să transmită cehilor un mesaj politic semnificativ. Dorindu-le „drum bun”, **Ioan Rațiu le cere să facă o alianță cu boemii „pentru introducerea federalismului în toată monarhia**”. Această scrisoare era un semn că A.C. Popovici intrase în atenția fruntașilor Partidului Național, cu care era în corespondență și de la care primea sfaturi și misiuni. Vizita lui la Praga reprezenta și un prilej nimerit pentru a lua contact cu reprezentanții mișcării naționale a cehilor, în sânul căreia se manifestau la acea oră două grupări semnificative: gruparea „cehilor vechi”, apărătoare a principiului autonomiei provinciilor habsburgice, în cadrul cărora naționalitățile trebuiau să aibă dreptul la respectarea propriilor identități și gruparea „cehilor tineri”, care aspirau spre restaurarea „Regatului Venceslav” prin împreunarea Boemiei cu Moravia și Silezia, pe baza unei analogii destul de evidente cu „Regatul Sfântului Ștefan”, atât de visat de naționaliștii unguri.

Vizita delegației române la Praga s-a derulat pe parcursul a patru zile, între 5 și 8 octombrie 1891. La sosire a avut parte de o primire călduroasă, fiind întâmpinată la gară în mod oficial de comitetul de

organizare al Expoziției industriale, în frunte cu președintele său Dr. Sedlak și de Dr. Urban Jarnik, bun cunoscător al istoriei, culturii și limbii române. (...) Pe tot parcursul vizitei la Praga, delegația românilor a fost însoțită de profesorii universitari Dr. I.L. Pič, Dr. Urban Jarnik și de avocatul Podlipny, reprezentantul cehilor tineri. Ecouri ample ale contactelor româno-cehe de la Praga apar în oficiosul ceh „Narodny Listy”, în „Tribuna” de la Sibiu, în „Gazeta Transilvaniei”, cum era și firesc, precum și în presa din România, cu sublinierea pozitivă a apropierii dintre grupările naționalităților cehe și române. Pe de altă parte, prologul unei conlucrări slavo-române pe terenul luptei naționale nu putea fi privit cu ochi buni de guvernanții și presa ungurească, aceasta din urmă clamând împotriva ideilor federaliste apărute în timpul contactelor între cehi și români. Ca un efect direct al acestei vizite la Praga, trei luni mai târziu, Conferința națională a românilor, întrunită la Sibiu, a fost salutată de reprezentanți ai partidelor naționale ale cehilor, slovacilor și croaților, precum și de mai mulți deputați ai acestora, printre care și Dr. Sokol. Spre sfârșitul anului 1891 numele lui A.C. Popovici apare tot mai des în documentele vremii. Steaua sa pe firmamentul mișcării naționale a românilor din monarhie, urma o orbită ascendentă. Avea susținători chiar și în vechea gardă a Partidului Național, pe cale să părăsească prim planul scenei politice. (...) **Corneliu Diaconovici îl apreciază drept un om învățat, până bună, jurnalist pasionat, considerând că erau puțini tineri care au citit atât de mult despre politică.** Totuși, crede C. Diaconovici, „conducerea publicației nu i-aș încredința-o deoarece întreaga practică și-a făcut-o în cafenele”, fiind prea avântat, prea „**cu capul în stele**”. În cântarul ponderatului Diaconovici, A.C. Popovici era capabil să provoace și alte conflicte, mai „mari decât cele actuale”, făcând aluzie la acțiunea inițiată pentru redactarea „**Replicei**”. Prin urmare, tânărul A.C. Popovici ar fi bine să mai aștepte câțiva ani pentru ca „**să-și tocească coarnele**”, să-și însușească mai mult tact - ceea ce se întâmplă mai rar la oamenii noștri - conchide C. Diaconovici. Nici Coriolan Brediceanu, văr cu Aurel C. Popovici, nu-l considera potrivit pentru „**Luminătorul**” și nici nu credea că ar fi primit conducerea publicației. Aceste atitudini rezervate din partea lui C. Diaconovici și C. Brediceanu se explică prin faptul că cei doi intelectuali români se situau pe poziții mai rezervate în cadrul conducerii Partidului Național, căutând menajarea susceptibilităților ungurești, în timp ce mai tânărul și avântatul Aurel C. Popovici prin declarațiile și acțiunile sale din ultimele luni, **era partizanul acțiunilor energice împotriva dualismului**».

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<https://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2023-anul-a-c-popovici-xxxiv-redactarea-replicei-la-viena-budapesta-cluj-si-graz-sa-si-toceasca-coarnele-un-om-invatat-pana-buna-jurnalist-pasionat-o-aliana-cu-boemii-171528.html>

Tribuna
Dintotdeauna pentru totdeauna!

Eveniment Actualitate Stiri de pe strada mea Sport Cultura Sanatate Timp liber Tribuna femeilor Descopera lumea

2023-Anul A.C. Popovici (XXXIV): redactarea „Replicei” la Viena, Budapesta, Cluj și Graz! - să-și tocească coarnele? - un om învățat, până bună, jurnalist pasionat! - o alianță cu boemii?

Marius HALMAGHI 21.08.2023 05:44 290 vizualizari 0 comentarii

PREȚURI MICI ÎN FIECARE ZI!
Veri: catalogul Supeco din perioada: 21.08 - 01.09

În: **Tribuna**, 21 august 2023

2023_Anul Aurel C. POPOVICI (XXXIV): redactarea „Replicei” la Viena,
Budapesta, Cluj și Graz! - să-și tocească coarnele?
- un om învățat, pană bună, jurnalist pasionat! - o alianță cu boemii?

tribunism	 Aurel C. Popovici	<p>grupe de lucru pentru redactarea „Replicei” la Viena, Budapesta, Cluj și Graz</p> <p>efort colectiv al unei întregi generații</p> <p>Prin valoarea și unicitatea sa în epocă, documentul a rămas în conștiința contemporanilor și a urmașilor ...?</p>
șagunism	 1873 1953 Iuliu Maniu	<p>Redactarea întregului, organizarea și distribuirea materialului, nivelarea și uniformizarea stilului au fost ale lui Aurel C. Popovici ...!</p> <p>... la Cluj era Iuliu Maniu, pe atunci student la Facultatea de drept ...</p>
Aurel C. Popovici	 1872 1950 Alexandru Vaida-Voevod	<p>... la Viena - Alexandru Vaida Voevod, student la medicină ...</p> <p>Ioan Rațiu le cere să facă o alianță cu boemii „pentru introducerea federalismului în toată monarhia”!</p>
	<p>Anul tribunistului Aurel. C. Popovici</p>	

Cotidianul „Tribuna” a reflectat - în paginile sale -, prin diverse știri și informații, activitatea de redactare a „Replicei”.

În lucrarea dr. Vasile Crișan regăsim prezentat efortul studenților: «Munca la Replacă s-a dovedit mai anevoioasă decât credeau inițiatorii săi în august 1891. La început se estima un document de 90 de pagini care urma să fie finalizat în toamna aceluiași an. Azeziunea entuziastă a tinerimii studioase române la proiect a determinat o abundență de idei și materiale informative ce se impuneau clasate și prelucrate în funcție de relevanța și de structura propusă. La adunarea datelor și chiar la redactarea parțială ale unor capitole din „Replacă” au contribuit mulți studenți sau tineri intelectuali din centrele universitare ale imperiului. În creuzetele făuririi „Replicei” s-au adunat astfel, printr-un **efort colectiv al unei întregi generații**, datele și documentele pe baza cărora s-a construit eșafodajul argumentelor. (...)

Dar care a fost modalitatea de lucru adoptată de A.C. Popovici și colegii lui de generație? De la bun început s-a pornit de la ideea că „Replacă” nu trebuie să fie lucrarea unui singur om, ci să reprezinte punctul de vedere al întregii tinerimi române din universitățile imperiului. În acest sens **s-au constituit grupe de lucru pentru redactarea „Replicei” la Viena, Budapesta, Cluj și Graz**. Aceste comitete aveau în frunte câte un președinte. La **Budapesta** era George Morariu, care în acel an era și președintele **Societății Petru Maior**, la **Cluj** era **Iuliu Maniu**, pe atunci student la Facultatea de drept, la **Viena** - **Alexandru Vaida Voevod**, student la medicină, iar la **Graz**, din comitetul executiv, alături de A.C. Popovici, erau George Candrea, Vctor Roșca, I. Badea, Ilarion Rusanu. (...) În toată perioada

adunării datelor, studenții români din Cluj au întreținut o corespondență continuă cu A.C. Popovici. Mai mult decât atât, delegatul comitetului studențesc din Cluj a participat și la întrunirile comitetului central de redactare a „**Replicei**”. (...) Și Valeriu Braniște, în amintirile sale din închisoare conform informațiilor furnizate de George Morariu: „Atunci - în august 1891 (n.n.) - ne-am hotărât a scoate „**Replica**” la „**Răspunsul**” **unguresc** - devenită fatală pentru Aurel C. Popovici, din care am lucrat eu ca profesor mai multe capitole. **Redactarea întregului, organizarea și distribuirea materialului, nivelarea și uniformizarea stilului au fost ale lui Aurel C. Popovici ...**”. Dificultățile întâmpinate de inițiatorul „**Replicei**”, abundența datelor și documentelor care s-au adunat și care se impuneau clasate, traducerea în limbile franceză, germană, engleză și italiană, au dilatat timpul estimat pentru finalizarea ei. Cu toate acestea, în martie 1892 a fost posibilă tipărirea primei ediții la Institutul Tipografic din Sibiu, dată pe care înșiși autorii o indică în prefața lucrării. Necesități de ordin tactic, impuse de hotărârea Conferinței Naționale de la Sibiu din ianuarie 1892, privind definitivarea „**Memorandumului**” și înaintarea acestuia la împărat, au amânat difuzarea în lume a „**Replicei**”, cu câteva luni. Decizia s-a dovedit inspirată, **impactul „Replicei” asupra opiniei publice europene potențând și prelungind ecourile mișcării „Memorandumului**”. Cea de a doua ediție, revăzută, nu a mai putut fi tipărită la Sibiu, deoarece deja începuse vânzătoarea împotriva celor ce au scris, tipărit, difuzat și deținut „**infamul manifest**”. Astfel, ediția a II-a, apare la București, în tipografia Carl Göbl, în august 1892. Prima ediție în limba română are 152 pagini, iar a doua - 155. Ambele ediții au atașată harta etnografică a Austro-Ungariei, după H. Kiepert. Titlul complet al lucrării este „**Cestiunea română în Transilvania și Ungaria. Replica junimii academice române din Transilvania și Ungaria la „Răspunsul” dat de junimea academică maghiară „Memoriului” studenților universitari din România**”. **Prin valoarea și unicitatea sa în epocă, documentul a rămas în conștiința contemporanilor și a urmașilor sub un generic format dintr-un singur cuvânt: „Replica**”. Până la apariția în lume a „**Replicei**”, în biografia lui Aurel C. Popovici se impun a fi consemnate alte evenimente cu semnificații deosebite: participarea, în cadrul unei delegații a românilor din monarhie, la **Expoziția de la Praga**, în octombrie 1891, apoi la **Conferința Partidului Național Român** de la Sibiu, din 20-22 ianuarie 1892, precum și la deputațiunea ce avea să ducă la Viena „**Memorandumul**” românilor. (...) Pentru Aurel C. Popovici vizita la Praga avea multe semnificații personale. Astfel, aflăm dintr-o scrisoare pe care Dr. Ioan Rațiu, pe atunci vicepreședinte al Partidului Național, i-o adresează din Turda, la 17 septembrie 1891, că tânărul Popovici urma ca la Praga să transmită cehilor un mesaj politic semnificativ. Dorindu-le „drum bun”, **Ioan Rațiu le cere să facă o alianță cu boemii „pentru introducerea federalismului în toată monarhia**”. Această scrisoare era un semn că A.C. Popovici intrase în atenția fruntașilor Partidului Național, cu care era în corespondență și de la care primea sfaturi și misiuni. Vizita lui la Praga reprezenta și un prilej nimerit pentru a lua contact cu reprezentanții mișcării naționale a cehilor, în sânul căreia se manifestau la acea oră două grupări semnificative: gruparea „cehilor vechi”, apărătoare a principiului autonomiei provinciilor habsburgice, în cadrul cărora naționalitățile trebuiau să aibă dreptul la respectarea propriilor identități și gruparea „cehilor tineri”, care aspirau spre restaurarea „Regatului Venceslav” prin împreunarea Boemiei cu Moravia și Silezia, pe baza unei analogii destul de evidente cu „Regatul Sfântului Ștefan”, atât de visat de naționaliștii unguri.

Vizita delegației române la Praga s-a derulat pe parcursul a patru zile, între 5 și 8 octombrie 1891. La sosire a avut parte de o primire călduroasă, fiind întâmpinată la gară în mod oficial de comitetul de organizare al Expoziției industriale, în frunte cu președintele său Dr. Sedlak și de Dr. Urban Jarnik, bun cunoscător al istoriei, culturii și limbii române. (...) Pe tot parcursul vizitei la Praga, delegația românilor a

fost însoțită de profesorii universitari Dr. I.L. Pič, Dr. Urban Jarnik și de avocatul Podlipny, reprezentantul cehilor tineri. Ecouri ample ale contactelor româno-cehe de la Praga apar în officiosul ceh „Narodny Listy”, în „Tribuna” de la Sibiu, în „Gazeta Transilvaniei”, cum era și firesc, precum și în presa din România, cu sublinierea pozitivă a apropierii dintre grupările naționalităților cehe și române. Pe de altă parte, prologul unei conlucrări slavo-române pe terenul luptei naționale nu putea fi privit cu ochi buni de guvernanții și presa ungurească, aceasta din urmă clamând împotriva ideilor federaliste apărute în timpul contactelor între cehi și români. Ca un efect direct al acestei vizii la Praga, trei luni mai târziu, Conferința națională a românilor, întrunită la Sibiu, a fost salutăată de reprezentanți ai partidelor naționale ale cehilor, slovacilor și croaților, precum și de mai mulți deputați ai acestora, printre care și Dr. Sokol. Spre sfârșitul anului 1891 numele lui A.C. Popovici apare tot mai des în documentele vremii. Steaua sa pe firmamentul mișcării naționale a românilor din monarhie, urma o orbită ascendentă. Avea susținători chiar și în vechea gardă a Partidului Național, pe cale să părăsească prim planul scenei politice. (...) **Corneliu Diaconovici îl apreciază drept un om învățat, până bună, jurnalist pasionat, considerând că erau puțini tineri care au citit atât de mult despre politică.** Totuși, crede C. Diaconovici, „conducerea publicației nu i-aș încredința-o deoarece întreaga practică și-a făcut-o în cafenele”, fiind prea avântat, prea „**cu capul în stele**”. În cântarul ponderatului Diaconovici, A.C. Popovici era capabil să provoace și alte conflicte, mai „mari decât cele actuale”, făcând aluzie la acțiunea inițiată pentru redactarea „**Replicei**”. Prin urmare, tânărul A.C. Popovici ar fi bine să mai aștepte câțiva ani pentru ca „**să-și tocească coarnele**”, să-și însușească mai mult tact - ceea ce se întâmplă mai rar la oamenii noștri - conchide C. Diaconovici. Nici Coriolan Brediceanu, văr cu Aurel C. Popovici, nu-l considera potrivit pentru „**Luminătorul**” și nici nu credea că ar fi primit conducerea publicației. Aceste atitudini rezervate din partea lui C. Diaconovici și C. Brediceanu se explică prin faptul că cei doi intelectuali români se situau pe poziții mai rezervate în cadrul conducerii Partidului Național, căutând menajarea susceptibilităților ungurești, în timp ce mai tânărul și avântatul Aurel C. Popovici prin declarațiile și acțiunile sale din ultimele luni, **era partizanul acțiunilor energice împotriva dualismului**».

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<https://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2023-anul-a-c-popovici-xxxiv-redactarea-replicei-la-viena-budapesta-cluj-si-graz-sa-si-toceasca-coarnele-un-om-invatat-pana-buna-jurnalist-pasionat-o-alianta-cu-boemii-171534.html>

The screenshot shows the Tribuna.ro website interface. At the top, the Tribuna logo is displayed with the tagline "Dintotdeauna pentru totdeauna!". Below the logo is a navigation menu with categories: Eveniment, Actualitate, Stiri de pe strada mea, Sport, Cultura, Sanatate, Timp liber, Tribuna femeilor, and Descopera lumea. The main content area features a news article with the following details:

- Title:** 2023-Anul A.C. Popovici (XXXIV): redactarea „Replicei” la Viena, Budapesta, Cluj și Graz! - să-și tocească coarnele? - un om învățat, până bună, jurnalist pasionat! - o alianță cu boemii?
- Date:** 21.08.2023 10:23
- Views:** 482 vizualizari
- Comments:** 0 comentarii

A small portrait of a woman with blonde hair is visible on the right side of the article preview.

În: *Tribuna*, 21 august 2023